

ΤΟΛΛΑ

ΙΤΑΛΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

ὑπὸ τοῦ Γάλλου Ἐδμόνδου Ἀβούτ.

Μετάφρασις Κ. Σ.

(Συνέχεια ὅρα Φυλ. Θ΄.)

Φθάσασα εἰς τὴν οἰκίαν, ἡ Τόλλα ἔσπευσε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ ἔγραψεν εἰς τὸν Λέλλον:

«Σὲ ζητῶ συγγνώμην, ὑπῆρξα σκληρὰ, δὲν ἤξευρα τί ἔλεγα· με ἀγαπᾷς, δὲν ἀμφιβάλλω, ἀφ' οὗ ζῶ· ἀλλὰ τὸ ψυχρὸν καὶ μειδιῶν ἡθὸς σου μ' ἐπάγωσε· τὸ πρόσωπόν σου ἦτον ὡς ἥλιος χειμῶνος. Ἔπρεπε νὰ ἐννοήσω ὅτι εἶχες τοὺς λόγους σου διὰ νὰ ἐμφανισθῇς τοιοῦτοτρόπως· δὲν τοὺς γνωρίζω, ἀλλ' εἶνε καλοὶ καὶ τοὺς ἐγκρίνω· ἀγαπᾷς κατὰ τὸν τρόπον σου, κ' ἐγὼ κατὰ τὸν ἰδικόν μου· ἄς μὴ ζητῶμεν τίς εἶνε ὁ καλλίτερος. Ἄς ἀγαπώμεθα.»

Ὁ Ἐρμανουὴλ εἶχε συμπαράλαβει τὸν μὲν Πίπον ἀπὸ δειλίαν, διὰ νὰ μὴ εὐρεθῇ μόνος μετὰ τοσοῦτον χρόνον ἐνώπιον τῆς οἰκογενείας Φεράλδης, τὸν δὲ Κύριον Ῥουκὲτ ἀπὸ ἀνανδρίαν. Ὁ νέος του φίλος τῷ εἶχεν εἰπεῖ ὅτι ἐπεθύμει τὰ τὸν συνοδεύει, αὐτὸς δὲ δὲν ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ ὄχι. Ἡ παρουσία τῶν δύο τούτων μαρτύρων, τοῦ ἐνὸς ἐπιβαλόντος ἑαυτὸν καὶ τοῦ ἄλλου ἐπιβληθέντος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Λέλλου, τὸν ἠνάγκασε νὰ κρύψῃ τὸν ἔρωτά του ὑπὸ διατυπώσεις ἀπλῆς φιλοφροσύνης.

Ἰδὼν τὴν συστολήν του τόσον κακῶς ἐρμηνευθεῖσαν, ἐλυπήθη μεγάλως, διῆλθε δυσαρέστως τὴν ἡμέραν ὅλην, κατεκλίθη ἐνωρίς καὶ τὴν ἐπαύριον ἔγραψε διὰ μιᾶς τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

Ῥώμη, 6 Ὀκτωβρίου 1837.

Φιλτάτῃ μου Τόλλᾳ!

» Ἐννοεῖς βεβαίως μὲ πόσῃν ἡδονὴν σὲ ἐπανεῖδον καὶ μὲ πόσῃν θλίψιν σὲ ἀπεχωρίσθην· ἀλλ' ὅτι δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῇς εἶνε ὅτι ἔμεινα ἐμ-
θερόντητος ἐξ ὅλης τῆς συνεντευξέως ταύτης. Θέλεις νὰ μάθῃς διατί; ἀμέσως
σὲ τὸ λέγω, ἐλπίζων ὅτι θὰ ὠφεληθῇς ἐκ τῶν φιλικῶν μου ἐλέγχων διὰ νὰ
διορθωθῇς εἰς τὸ μέλλον.

« Πρὸ δύο περίπου μηνῶν ὠνειρευόμεθα τὴν εὐδαίμονα ταύτην συνέντευξιν·
πάντοτε ἐμποδίζετο καὶ τέλος κατωρθώθη μόλις. Φθάνομεν, ἐλεπόμεθα καὶ
ὁ πρῶτος σου λόγος ἦτον ἐπίπληξις διὰ τὴν ἀδιαφορίαν μου. Μὲ λέγεις ὅτι
εἰμ' ἀνίκανος ν' ἀγαπήσω, ὅτι εἶμαι ψυχρότατος πρὸς σέ, ἐν ᾧ ἐγὼ ἐβασανίζό-
μην, ὁ θεὸς ἡξέυρει πόσον, διότι ἤμην ἡναγκασμένος νὰ σὲ ὁμιλῶ ψυχρῶς ἐν
τῷ μέσῳ τόσον ὀφθαλμῶν, οἵτινες μᾶς κατεσχέπουν. Ἦμην μανιώδης διότι
δὲν ἡδυνάμην νὰ σὲ εἶπω μὴδὲ λέξιν ἀπὸ τὰ τόσα πράγματα τὰ ὁποῖα εἶχον
εἰς τὰ χεῖλη. Ἀμφιβάλλεις ἂν σ' ἀγαπῶ καὶ μὲ τὸ λέγεις κατὰ πρόσωπον,
ἐν ᾧ παραφρονῶ διὰ σέ, ἐν ᾧ εἶσαι ὁ μόνος μου λογισμὸς, ἐν ᾧ νομίζω ὅτι
σὲ ἀγαπῶ ὅσον μὲ ἀγαπᾷς, ἂν ὅχι περισσότερον, καὶ πρέπει νὰ σὲ ἀκούω νὰ
λέγῃς ὅτι δὲν σὲ ἀγαπῶ καὶ ὅτι εἶμαι κατὰψυχρος! Ἦθελες νὰ κάμνω τὸν
ἔρωτα ὡς μαθητῆς, μὲ μεγάλους στεναγμούς καὶ μορφασμούς; ἀλλ' ὁ ἔρως
οὗτος ἀρμόζει εἰς μόνους τοὺς εὐήθεις, μὴ ἐλπίζῃς νὰ τὸν εὕρῃς εἰς ἐμέ.

» Ἀγαπῶ, ἀλλ' ὅπως πρέπει τις ν' ἀγαπᾷ, φυλάττων τὸν ἔρωτά μου
εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας καὶ μὴ δεικνύων αὐτὸν εἰμὴ εἰς ἐκείνην ἣτις εἶνε
το ἀντικείμενόν του. Ὅταν μὲ γνωρίσῃς καλῶς, θὰ ἰδῇς ὅτι αἱ ὑπόνοιαι σου
ἦσαν ἄδικοι, καὶ δὲν θὰ μὲ κάμνης πλέον τόσον πικρὰς ἐπιπληξεις. Κ' ἐγὼ
ἡδυνάμην νὰ ἔχω ὑπονοίας, ἂν ἤθελα· ἀλλὰ γνωρίζω τὴν καρδίαν σου, ἐμ-
πιστεύομαι εἰς σέ, καὶ ζῶ ἡσυχος· διατί δὲν πράττεις τὸ αὐτό; Ναί, φι-
λτάτῃ μου Τόλλᾳ, ἂν μὲ ἀγαπᾷς, καθὼς εἶμαι βέβαιος, μὴ μὲ κατηγορῇς
πλέον διὰ τὴν ψυχρότητά μου, καθότι μὲ θλίβεις.

» Ἱερὰ ἐλευθερία, ποῦ εἶσαι; διατί δὲν ἦσο ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν; ἤθελα
μεταξὺ ἄλλων ν' σ' ἐρωτήσω περὶ παραγράφου τινος μιᾶς τῶν ἐπιστολῶν
σου, ὅστις ἔχει ἀνάγκην διασαφήσεως· ἀλλὰ τί ἡμπόρουν νὰ κάμω; κατὰ
πᾶσαν στιγμὴν ἡ ὁ Κύριος Ῥουκέτ ἡ ὁ Πίπος ἔστρεφον τὰ ὄμματα πρὸς
ἐμᾶς,

» Μὲ εἶπες, τὸ ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη, ὅτι δὲν ἠθέλησα νὰ ἔλθω ταχύτερον. Διὰ τὴν καταθλίβειν ἄνθρωπον κατατεθλιμμένον;

» Ἦθελον ὅχι μόνον νὰ ἔλθω πρὸς σέ, ἀλλὰ καὶ νὰ μένω πλησίον σου, νὰ ζῶ μετὰ σοῦ, χωρὶς νὰ σέ ἀφίνω μηδὲ στιγμήν· ἀλλ' ἔχω τὴν ἀναγκαίαν εὐκαιρίαν, ἐν ᾗ εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ μένω ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὴν οἰκίαν πλησίον τοῦ πατρός μου; Εἶνε τυφλὸς, Τόλλα, καὶ ἐννοεῖς πόσον αἰ φροντίδες μου τῷ εἶνε ἀναγκαῖαι. Δὲν ἔχω εἰς τὴν ἐξουσίαν μου παρὰ μόνον τὸ δειλινόν· ἂν λοιπὸν ἐπινοήσῃς μέσον τι ὥστε νὰ ὑπάγω εἰς τὸ Ἀλβάνον καὶ νὰ ἐπανέρχωμαι ἐντὸς τεσσάρων ὥρων, εἶμαι πρόθυμος νὰ ὠφληθῶ ἐξ αὐτοῦ.

» Χθὲς ἐπέστρεψα ὀλίγον ἄργα, ἀλλ' ὁ δυστυχὴς πατήρ μου δὲν μὲ εἶπε τίποτε. Ἐπιτάχυνε λοιπὸν τὴν εἰς τὴν Ῥώμην ἐπάνοδόν σου!

» Ἀπὸ χθὲς μυριάκις μὲ ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν ὅτι εἶχον νὰ σέ εἰπῶ τοῦτο ἡ ἐκεῖνο. Ἀλλ' ὅταν συλλογίζωμαι τοὺς μάρτυρας οἵτινες μᾶς ἐπέβλεπον, ἀναγνωρίζω ὅτι εἶχον δίκαιον νὰ ἐπιφυλάξω ὅλα ταῦτα διὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπάνοδου σου.

» Σὲ ζητῶ συγγνώμην διὰ τὴν μακρὰν ταύτην παραίνεσιν· γνωρίζεις ὅτι ὀμιλεῖ ἡ καρδία. Εἶθε αἱ νοουθεσίαι μου νὰ παραγάγῃσι τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖον ἐπιθυμῶ καὶ νὰ παύσῃς τοῦ νὰ ἐπιβαρύνῃς διὰ τῶν ἐλέγχων τὴν λυπηρὴν τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι ζῶν μακρὰν σου. Μὴ διστάζῃς ποτὲ περὶ τοῦ ἔρωτος τοῦ ἐγκαρδίου τοῦ ὑπεραγαπώντός σε καὶ πιστοῦ σου

Λέλλου.»

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη διηλθεν, ὡς καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι, ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς οἰκογενείας τῆς Τόλλας. Ἡ Κυρία Φεράλδη ἐγνωμοδότησε νὰ προτείνωσι νέαν συνέντευξιν, ὁ δὲ Τότος εἶπεν ὅτι ἦτο προτιμότερον νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν Ῥώμην—Δὲν ἐλπίζω τίποτε, εἶπεν, ἀπὸ τὰς συνεντεύξεις αἵτινες θέλουν ἔχει ὡς μάρτυρα τὸν Κ. Ρουκέτ· ν' ἀφήσωμεν δὲ τὸν Ἑμμανουὴλ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐπιδεξίου ἀνθρώπου, ὅστις κατάρθωσε τόσον ἐπιτηδεῖως νὰ ματαιώσῃ τὸν γάμον τοῦ ἀδελφοῦ του, τοῦτο εἶνε ἀφροσύνη τὴν ὁποίαν δὲν σᾶς συμβουλεύω. Παρατηρήσατε τὴν μορφήν τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου κληρικοῦ;

—Δὲν τὸν ἐστοχάσθην, εἶπεν ἡ Τόλλα.

—Ἐχει εὐάρεστον ἀσχημίαν, εἶπεν ἡ Κόμησσα.

—Τὰ χεῖλη λεπτὰ, εἶπεν ὁ Κόμης.

—Καὶ τὸ ὄμμα βάσκανον, προσέθηκεν ὁ Τότος. Ἄν οὐκ ἀπατῶμαι, ὁ ἀξιόλογος οὗτος ἄνθρωπος, ὁ στενὸς οὗτος φίλος τοῦ γέροντος συνταγματάρχου Κορομήλα, ἤρχισεν ἐναντίον μας μικρὰν τινα ἐκστρατείαν· δυνάμεθα βεβαίως ν' ἀποκρούσωμεν τὰς προσβολὰς του, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρω ὅτι θέλομεν

μεταβῇ ἀνυπερθέτως εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης. Ἄν μὲ ἀκούετε, θ' ἀναχωρήσωμεν αὐριον. Ἡ χολέρα δὲν εἶνε πλέον ἐπίφοβος· τὸ φθινόπωρον ἐγγίζει εἰς τὸ τέλος του· ἀνάπτομεν πῦρ. Τίποτε δὲν μᾶς κρατεῖ πλέον εἰς τὴν Λαρκκιάν, καὶ τὰ πάντα μᾶς ἀνακαλοῦν εἰς τὴν Ῥώσιν.

— Ἐχει δίκαιον, εἶπεν ὁ Κόμης.

— Τί εὐτυχία! εἶπεν ἡ Τόλλα. Ὡὰ τὸν ἰδῶ αὐριον!

— Θέλομεν συμπαράλαβει τὸν Μένικον. Ἐμαθον ὅτι ὁ θυρωρός μας Τόβιας μεθύει καὶ κτυπᾷ τὴν γυναῖκα του, ὅθεν ὁ Μένικος θέλει τὸν ἀντικαταστήσει.

— Χαίρω! ἀνέκραξεν ὁ Τότος, ὁ Μένικος δὲν εἶναι ἀπλοῦς ὑπηρέτης, εἶνε φίλος νοήμων καὶ ἀφοσιωμένος.

Ἐν ᾧ ἐλάλουν οὕτω περὶ τοῦ Μενίκου, θορυβώδεις κραυγαὶ ἠκούσθησαν αἰφνηδίνως καὶ μία τῶν θεραπεινίδων εἰσῆλθεν ἔντρομος καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ ἵππος τοῦ Μενίκου ἐπέστρεψε μόνος, δρομαῖος, μὲ τὸν χαλινὸν ἐπὶ τοῦ τραχήλου. Ἡ εἰδησις αὕτη κατετάραξεν ὅλους, διότι ἐγνώριζον ὅτι ὁ Μένικος, ἱππεὺς ἐπιδειξιώτατος, δὲν ἠδύνατο νὰ πῆσῃ χωρὶς αἰτίαν καὶ ἐφοβήθησαν μὴ τῷ συνέβῃ δυστύχημά τι. Ὁ Τότος ἐξῆλθε δρομαῖος μεθ' ὅλων τῶν ὑπηρετῶν· ἀλλὰ μόλις ἔκαμαν εἴκοσι βήματα καὶ ἀπῆντησαν χωρικούς τινας βαστάζοντας ἐπὶ φορείου τὸ σῶμα τοῦ Δομενίκου, τοῦ ὁποῦοι ἡ κεφαλὴ εἶχε διαπερασθῇ ὑπὸ σφαίρας, διελθούσης ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον κρόταφον.

Μετ' ὀλίγον ἔφθασε καὶ ὁ κουρεὺς, ὅστις ἀπεφάνθη ὅτι δὲν ἐχρειάζετο πλέον διὰ τὸν ἀσθενῆ τίποτ' ἄλλο παρὰ καλὸν ἐλάτινον κιβώτιον· ὁ ἐγκέφαλός του ἦτο διαπερασμένος καθ' ὅλην του τὴν ἔκτασιν καὶ ἐντὸς μιᾶς ὥρας ἤθελε κρυῖσθαι. Πτωχὲ Μένικε! ἐπρόσθεσε μὲ ἥθος εὐθυμον· ἀλλὰ τί νὰ κάμω; δὲν εἶμαι Θεός.

Τὸ σῶμα ἀπετέθη εἰς ἓν τῶν δωματίων τῆς πρώτης ὀροφῆς, ὁ δὲ Τότος καὶ ἡ Τόλλα ἠθέλησαν νὰ διέλθωσιν τὴν νύκτα πλησίον τοῦ προσευχόμενοι μετὰ τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας.

— Ἀπωλέσαμεν τὸν ἀγαθὸν τῆς οἰκίας δαίμονα εἶπεν ἡ Τόλλα· εἰς τὸ εἶξῃ περιμένω τὰ πάντα. Ὁ Λέλλος δὲν μὲ ἀγαπᾷ πλέον.

Περὶ τὴν τετάρτην ὥραν τῆς πρωίας, ὁ τραυματίας δὲν εἶχεν ἀναλάβει τὰς αἰσθήσεις του, ὁ σφυγμός του ὅμως ἐκτύπα ἀκόμη. Ἡ Τόλλα ὠχρὰ, λυσίκομος καὶ γονυπετής πρὸ τοῦ κραββάτου τοῦ Μενίκου, ὁμοίαζε τὰ εἰδωλα τῆς πρόσευχῆς, τὰ ὅποια ὁ γλύπτης παρέστησε πρηνῇ πρὸ τῶν τάφων τῶν βασιλέων· ὁ ἀδελφός της εἶχε κλείσει τοὺς ὀφθαλμούς, αὐτὴ δὲ ἔπεσεν εἰς εἰδὸς· τί νυχκώσεως. Δὲν ἤκουσε τὸν κρότον ὀχλήματός τινος σταθέντος

ἔμπροσθεν τῆς θύρας, ὠρθώθη δὲ διὰ μιᾶς ἐπὶ τῶν ποδῶν της, ὅταν εἶδεν ἐξαίφνης εἰσελθόντα τὸν ἱατρὸν "Ελυ.

Ὁ Κόμης καὶ ἡ Κόμησα ἔφθασαν μετὰ τινὰς στιγμὰς· ὁ δὲ ἱατρός, παρατηρήσας ὅτι ἡ σφαῖρα δὲν εἶχεν ἐγγίσει τὸν μυελόν, εἶπεν ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς, καὶ τοι ἐπικίνδυνος, δὲν ἦτον ὅμως ἀπελπιστικὴ καὶ περιεποιήθη καὶ ἐπέδεσε τὴν πληγὴν. Ὁ Μένικος συνῆλθε μετ' ὀλίγον καὶ ἔστρεψε τὰ βλέμματά του πρὸς τὴν Τόλλαν καὶ ἔπειτα πρὸς τὸν ἐφημέριον.

Ὁ ἱατρός καὶ ὁ Κόμης ἠθέλησαν νὰ λάβωσι πληροφορίας παρὰ τοῦ Μενίκου ὡς πρὸς τὸ δυστυχὲς τοῦτο συμβάν καὶ νὰ μάθωσι τίς εἶχε πυροβολήσει κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὅλαι των αἱ προσπάθειαι ὑπῆρξαν μάταιαι, καθότι ὁ Μένικος ἠρνήθη ἐπιμόνως ὅτι εἶχε τραυματισθῇ ὑπ' ἄλλου τινος καὶ διῴσχυρίζετο ὅτι ἔπεσε καὶ ἐπληγώθη μόνος. Ἐκ τῶν λόγων τούτων ὁ ἱατρός ἐνόησεν ὅτι ὁ νοῦς τοῦ Μενίκου δὲν εἶχε διαταραχθῇ ποσῶς καὶ ὅτι ἡ ζωὴ του δὲν ἐκινδύνευε. Τότε ὁ Τότος παρεκάλεσε τὸν ἱατρὸν νὰ πέμψῃ εἰς τὸν ἀσθενὴ κανένα ἐκ τῶν μαθητῶν του : Ἄ'Εγὼ θὰ μείνω μετὰ τοῦ νέου ἱατροῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ Δομενίκου, προσέθεσεν ὁ Τότος, μέχρι τῆς ἀναρρώσεώς του· ὁ δὲ πατὴρ μου, ἡ μήτηρ μου καὶ ἡ ἀδελφὴ μου θ' ἀναχωρήσουν τὸ πρῶτ' μεθ' ὑμῶν εἰς τὴν Ῥώμην. »

Πρῶτον ἤδη ἡ Τόλλα ἀνεχώρει ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν ἄλυπος· ἐμεμφιμοίρει διὰ τὴν βραδύτητα τῶν ἵππων, καὶ ἦτον ἀνυπόμονος νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Ῥώμην. Ἄμα διέκρινε μακρόθεν τὸν θόλον τοῦ Ἀγίου Πέτρου, ἐχειροκρότησεν μὲ παραφορὰν παιδικῆς χαρᾶς, ἥτις ἔκαμε τὸν ἱατρὸν νὰ μειδιάσῃ.

Ἐν τούτοις, ἂν ἦτον εἰς κατάστασιν ν' ἀναλύσῃ τὰ αἰσθήματά της καὶ καὶ νὰ ἐξετάσῃ τὴν καρδίαν της, ἤθελεν ἀναγνώρισει ὅτι ἡ εὐτυχία της ἦτον ἦττον ἀμιγῆς λύπης καὶ ἦττον ἡσυχος ἢ χαρὰ της ἢ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναχωρήσεώς της εἰς Λαρικίαν. Τὸν Αὐγουστον ἐφοβεῖτο μόνον διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Λέλλου καὶ ὁ φόβος οὗτος ἐμετριάζετο διὰ τῆς ἐντελοῦς πεποιθήσεώς της εἰς τὴν θεῖαν ἀγαθότητα· ἤθελε νομίσῃ ὅτι ἀδικεῖ τὴν θεῖαν πρόνοιαν, ἂν ὑπέθετεν ὅτι ὁ ἐραστής της ἠδύνατο ν' ἀποθάνῃ ἐκ τῆς ἐπιδημίας. Ἀλλ' ἡ δυστυχὴς ἐκείνη συνέντευξις, ἡ κατηναγκασμένη συμπεριφορὰ τοῦ Λέλλου, ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου Ρουκέτ, ἡ τελευταία ἐπιστολὴ τὴν ὁποίαν ἔλαβε, αἱ σκέψεις τὰς ὁποίας τὸ παράδοξον τοῦτο γράμμα ἐνέπνευσαν εἰς τὸν Κόμητα καὶ εἰς τὸν Τότον, τέλος ἡ μυστηριώδης δολοφονία τοῦ ταπεινοτέρου καὶ τοῦ μάλλον ἀφωσιωμένου τῶν φίλων της, ὅλα τὰ περιστατικὰ ταῦτα ἐπισωρευόμενα ἐνέβαλλον εἰς τὴν ψυχὴν της κρυφίαν ταραχὴν, τὴν ὁποίαν ματαίως ἐζήτηι ν' ἀπομακρύνῃ. Ἐμάντευεν ὅτι δὲν εἶχε πλέον νὰ φοβῆται καὶ ἐκ τῶν αἰφνυδιῶν ἐκείνων δυστυχημάτων τὰ ὁποῖα προέρχονται κατ' εὐθεῖαν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ μάλλον ἀόρατόν τι κτύπημα ἐξ ἐκείνων

τὰ ὅποια διευθύνει τὸ μῖσος ἢ ἡ φιλοδοξία τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλ' ὅμως ἡ ιδέα ὅτι ἐμελλε νὰ ματαιώσῃ σκευωρίας, νὰ νικήσῃ ἀντιστάσεις, νὰ ὑπερβῇ κωλύματα, ἐνὶ λόγῳ νὰ ὑποστῇ πόλεμον, δὲν τὴν ἐτρόμαξε· καθότι εἶχε μάθει ἐκ νεότητος νὰ ὑπερπηδᾷ φραγμοὺς καὶ νὰ μὴ φοβῇται μηδὲ κόπον, μηδὲ κίνδυνον. Ἡ ἀρρένωπός αὕτη ἀνατροφή εἶχεν ἐνισχύσει τὸν χαρακτῆρά της:—Νὰ ἰδῶμεν, ἔλεγε καθ' ἑαυτήν, ἐὰν ὁ θεμιτὸς ἔρω, δὲν θὰ ᾔνε ἀρετὰ ἰσχυρὸς μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ, ὥστε νὰ θριαμβεύσῃ κατὰ τοῦ μίσους καὶ τῆς βλασφημίας.

Ὅταν εἰσῆλθον εἰς τὴν Ῥώμην, ἡ Κόμησσα ἀνεγνώρισε τὸν Κύριον Ῥουκέτ καταβαίνοντα ἐκ τοῦ ὀχήματος· ἔμπροσθεν τοῦ μουςαίου τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Λατράνου. Ἐδεῖξεν αὐτὸν εἰς τὸν ἱατρὸν Ἐλν.

—Ὁ Κύριος Ῥουκέτ! εἶπεν ὁ ἱατρός.

—Τὸν γνωρίζετε;

—Εἶνε εἰς τῶν ἀρρώστων μου, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶνε ὑγιέστερος παρ' ἐμέ, δὲν ἐλεπόμεθα συχνά.

—Τί λέγουν περὶ αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν;

—Λέγουν ὅτι εἶνε ἐντιμὸς καὶ εὐφυὲς ἄνθρωπος, ὅστις δύναται κατόπιν, θεοῦ θέλοντος, νὰ γίνῃ καὶ ἅγιος ἄνθρωπος.

—Αὐτὰ μόνον λέγονται.

—Αὐτὰ, ἀπεκρίθη μετὰ προφυλάξεως ὁ ἱατρός.

—Τότε, φίλτατε ἱατρεῖ, εἰπέτε με τί φρονοῦσι, καθότι εἰς τὴν Ῥώμην ὑπὲρ πᾶν ἄλλο μέρος τὰ λεγόμενα διαφέρουσι ἐνδομύχων κρίσεων.

—Φρονοῦσιν ὅτι ἡ αἰδεσιμότης τοῦ δὲν εἶνε μηδὲ νέος, μηδὲ γέρον, μηδ' εὐμορφος, μηδ' ἀσχημος, μηδὲ ξανθός, μηδὲ μελαγχροινός, μηδὲ ὑψηλός, μηδὲ βραχύς, μηδ' ἱερεὺς, μηδὲ λαϊκός, μηδὲ τίμιος, μηδ' ἀπατεῶν, μηδὲ . . . Ἀλλὰ διατὶ μὲ ἀναγκάζετε νὰ ἐκτίθεμαι;

—Ἐξαικολουθήσητε, φίλε μου, εἶπε ζωηρῶς ἡ Τόλλα. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, τὸν ὅποιον εἶδον πρὸ τριῶν ἡμερῶν κατὰ πρῶτον, παρενέβη εἰς τὴν εὐδαιμονίαν μου ἵνα μὲ χρησιμεύσῃ ἢ ἵνα μὲ καταστρέψῃ. Εἰπέτε με, ἂν τὸν γνωρίζετε, τί πρέπει νὰ φοβῶμαι ἢ νὰ ἐλπίζω;

—Τὰ πάντα, ἀγαπητῇ μου, καθ' ὅσον θέλει εἶσθαι οὗτος ὑπὲρ ὑμῶν ἢ καθ' ὑμῶν. Ἐξεύρετε ὅτι ἔχω τὴν κακὴν ἔξιν νὰ κρίνω τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῆς φυσιογνωμίας· ὁ αἰδεσιμώτατος οὗτος ἔχει μίαν τῶν ἐκφραστικωτάτων μορφῶν ὅσας ποτε μ' ἔτυχε νὰ παρατηρήσω, κεφαλὴν ἀληθῶς ἀξιοσπούδατον. Τὸ μέτωπον ὑψηλὸν καὶ πλατὺ, τὸ κρανίον εὐρύχωρον, τὸν ἐγκέφαλον ἀνεπτυγμένον, τοὺς ὀφθαλμοὺς μικροὺς, στρογγύλους καὶ βαθεῖς, τὰς κόρας ὀξείας καὶ διαφανοὺς γλαυκότητος, ὡς αἱ τῶν θηρίων, τοὺς βόθωνας διεσταλμένους, ταχυκινήτους καὶ ἀσπικίροντας, ἀλλ' ἀνδραγατῶν τεκμήριον φλο-

γερωῶν παθῶν καὶ ἰσχυρῶν ὀρέξεων, χεῖλη λεπτά, ἂν δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἔχει χεῖλη, ὀδόντας παμφάγους, πώγωνα βραχὺ, συμπαγῇ, πολύσαρκον καὶ βαθέως κεκοιλωμένον διὰ λακκιδίου, τὸ μέτωπον ρυτιδωτὸν, τὰ μῆλα τῶν παρειῶν ἐρυθρόστικτα καὶ εὐρὺ πλέγμα φλεβῶν ἀναπτυσσόμενον εἰς ἕκαστον κρόταφον. Ὅταν βλέπω τὸ πρόσωπον τοῦτο τὸ ὑποσκαφέν, βασανισθὲν καὶ διασχισθὲν ὑπὸ ἐνδομύχου πυρός, φαντάζομαι τὸν κρατῆρα τῆς Νεαπόλεως, ὁσφραίνομαι ἡφαίστειον ἡμίσεστον καὶ, ὁ θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ, νομίζω ὅτι βλέπω καπνὸν ἐξερχόμενον ἐκ τῶν ρυτίδων τοῦ μετώπου του.

— Εὐγε ἰατρεῖ! διέκοψεν ὁ Κόμης. Ὅταν σὰς ἀκούῃ τις φαντάζεται ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Καρδινάλιος—Τοποτηρητῆς ἔχει ἰδιαίτερον γραμματέα ἐλθόντα κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ ἄδου.

— Δὲν ἐξεύρω ἂν ἔρχετ' ἐκεῖθεν, ἀλλὰ σὰς ἐγγυῶμαι ὅτι ἐκεῖ ὑπάγει. Ὁ Κ. Ρουκέτ εἶνε ἄνθρωπος ἰσχυρὸς κατὰ τὸ σῶμα καὶ τὸν νοῦν, ὅστις, διὰ τὴν δυστυχίαν αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων, ἐγεννήθη εἰς φάτην τινὰ κωμπούλεως ἢ εἰς ἀνώγειον τῶν Παρισίων μὲ ὀρέξεις ἡγεμονικὰς. Ποτὲ δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὸν κόσμον οἱ εὐτολμοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους ἡ μοῖρα ῥίπτει εἰς τὸν κόσμον ἀπόρους, ἀγενεῖς καὶ χωρὶς ἄλλο ἐνεργείας ὄργανον παρὰ τὸν νοῦν καὶ τὴν θέλησιν αὐτῶν. Καθίστανται οὗτοι, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἐπιφανεῖς ἢ ἀποτρόπαιοι· γίνονται ἀλἐθριοι ἢ ὠφελιμώτατοι, ἀλλὰ δὲν ἀποθνήσκουσι χωρὶς νὰ πράξωσι τίποτε. Εἴτε ληστεύωσι τοὺς διαβάτας ὡς ὁ Καρτούς (Cartouche), εἴτε γυμνώνωσι τοὺς λαοὺς ὡς ὁ Λάβ, εἴτε ἀνατρέπωσι τοὺς θρόνους ὡς ὁ Μαρὰτ, εἴτε συνιστῶσι δυναστείας, ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους στενὴν οἰκειότητα καὶ ἀνήκουσιν ὅλοι εἰς τὴν μεγάλην τῶν τυχοδιωκτῶν οἰκογένειαν. Ὁ Ρουκέτ εἶνε εἷς τῶν δευτερογενῶν τῆς οἰκίας· κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν μικρῶν πολέμων τοῦ μεσαιῶνος, ἤθελε διοικεῖ κανὲν σῶμα ἀρματωλῶν· ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΑ'. ἤθελε λάβῃ καταδρομικὰ διπλώματα καὶ διευθύνῃ πειρατικὸν πλοῖον· κατὰ τὸν ἐφεξῆς αἰῶνα ἤθελεν ἐφεύρῃ μεταλλεῖᾶ τινὰ τοῦ Μιμισσίου ἢ γενῇ τραπεζίτης παικτηρίου· ἐπὶ τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας ἤθελεν εἶσθαι ὁ ῥήτωρ τῆς τριόδου του καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ τμήματός του. Κατὰ τὸ 1837, θαρυνθεὶς νὰ ζῇ εἰς χώραν ὅπου ἡ εἰρήνη, ὁ νόμος, τὸ πεζικὸν καὶ ἡ χωροφυλακὴ ἔκλεισαν διὰ παντὸς τὴν περίοδον τῶν τολμημάτων, ἦλθεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἀποβλέπει εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα, τὰ μόνα προσιτὰ εἰς ἄνθρωπον εὐφυῆ, ἀλλ' ἀγενῆ καὶ ἄπορον. Ἐκλέγει ἐν τῇ ἐξοῇ συνόδῳ τοὺς δύο ἀνθρώπους οἵτινες ἔχουσι πλειοτέρας πιθανότητας ν' ἀναβῶσιν εἰς τὸν Παπικὸν θρόνον· γίνεται γραμματεὺς τοῦ Καρδινάλιου Τοποτηρητοῦ καὶ εἰσδύει εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Καρδινάλιου Κορομφίλα. Μακρὰν τοῦ νὰ παραιτηθῇ τῶν ἡδονῶν τοῦ κοσμικοῦ βίου, φέρει τὸ ἐκκλη-

σιαστικὸν σχῆμα καὶ τὸν τίτλον δεσπότη, καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ φορῇ
 ὑόχρα καλτρία, ἔτοιμος ὦν νὰ δεχθῇ τὴν χειροτονίαν ἅμα χρηεὺση ἐπίσκο-
 πή τις, ἢ νὰ ρίψῃ εἰς τὰς ἀκάνθας τὸν λεβιτικὸν χιτῶνα ἅμα εὖρη πλουσίαν
 νύμφην. Ἐπιδέξις πρὸς πάντα, τὰ πάντα ταλμῶν, ἐνδίδων εἰς τὰς περι-
 στάσεις ἑωσοῦ δυνηθῇ νὰ κυθυποτάξῃ αὐτάς, δεσπόζων τὰ πάθη αὐτοῦ ἑωσοῦ
 γίνῃ ἀρκετὰ πλούσιος ὥστε νὰ τὰ θεραπεύῃ, ἀπέκτησεν ἤδη τοσαύτην
 βαρύτητα ὥστε οὐδὲν δι' αὐτὸν ἀδύνατον, μηδ' αὐτῇ ἡ ἀγαθοεργία. Ἄν
 συμφέρον τι ἐγγίζον ἢ μεμακρυσμένον παρακινή αὐτὸν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν
 εὐδαιμονίαν σας, ἐλπίζετε εἰς τὴν σύμπραξίν του καὶ θὰ εὐδαιμονήσετε· ἀλλ'
 ἂν ἐφαντάζετο νὰ στοιχηματίσῃ ὅτι ἐντὸς τοῦ ἔτους θ' ἀποθάνω, μὰ τὴν ἀ-
 λήθειαν ! ἤθελον σπύσῃ νὰ κάμω ἀμέσως τὴν διαθήκην μου. Ὅλα ταῦτα ἄς
 μείνωσι μεταξύ μας ! προσέθηκεν ὁ ἀγαθὸς ἰατρός θέτων τὸν δείκτην ἐπὶ τῶν
 χειλέων του. Ἀλλὰ δὲν θὰ μάθω, ἐγὼ ὅστις ἤνοιξα εἰς τὴν ωραίαν ταύτην
 κόρην τὰς πύλας τῆς ζωῆς, ποῖον κίνδυνον φοβεῖται καὶ ποῖαν εὐτυχίαν ἐλ-
 πίζει ;

Ἡ Κόμησσα τῷ διηγήθη δι' ὀλίγων λέξεων τὴν ἱστορίαν τῶν ἐρώτων τῆς
 Τόλλας.

— Δὲν βλέπω ἀναφερόμενον τὸν Κ. Ρουκέτ, εἶπεν ὁ ἰατρός.

— Ἡ μήτηρ μου ἐλησμόνησε νὰ σᾶς εἴπῃ ὅτι κατὰ τὴν μόνην ἐπίσκεψιν
 τὴν ὁποῖαν ὁ Λέλλος μᾶς ἔκαμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν, συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ Κυ-
 ρίου Ρουκέτ.

— Ὡ ἀνάθεμά τον ! αὐτὸς ὁ Ρουκέτ διέλυσε τὸν γάμον τοῦ πρωτοτόκου
 Κορομηλά με μίαν Βενετίδα.

— Τὸ γνωρίζομεν.

— Καὶ διὰ ποῖον συμφέρον ἐπραξε τοῦτο ; Διὰ νὰ εὐαρεστήσῃ τὸν πρίγ-
 κηπα καὶ τὸν Καρδινάλιον, καθότι ὁ ἱππότης εἶνε ὅλως ἀσήμαντος. Ἀλλ'
 ὁ Πρίγκηψ καὶ ὁ Καρδινάλιος ἀπέρχονται προσεχῶς νὰ ἐνταμώσωσι τοὺς
 προγόνους των, δὲν τοῖς δίδω μηδ' ἐξ μῆνας ζωῆς καὶ ὁ Ρουκέτ πλησιάζει
 νὰ στερηθῇ τοῦ ἐνὸς τῶν δύο παπῶν του. Λοιπὸν, μικρὲ μου ἄγγελε, ἡ ὑπό-
 θεσίς σου δὲν με φαίνεται νὰ κινδυνεύῃ. Ὅταν οἱ δύο γέροντες Κορομηλαῖοι
 δὲν θὰ ὑπάρχωσι πλέον, ὁ Ρουκέτ δὲν θὰ ἔχῃ πλέον κανένα λόγον ν' ἀντι-
 πράξῃ εἰς τὸν γάμον σου. Ἐξ μόνον μῆνας ὑπόμεινε προσέχουσα καὶ παρα-
 κίνησε τὸν ὠραῖον Λέλλον νὰ κρύψῃ τὸ πῦρ του χωρὶς νὰ τὸ σβέσῃ.

[Ἐπεται].